

سؤال های تشریحی درس دوازدهم

قلمرو زبانی:

- ۱- بین واژه های «الحاح، غو، فریاد» چه رابطه معنایی وجود دارد؟ (۰/۲۵ نمره - ساده)
- ۲- در مصراع اول بیت «یکی بی زیان مرد آهنگرم/ ز شاه آتش آید همی بر سرم» چند ترکیب وصفی وجود دارد؟ (۰/۲۵ نمره - متوسط)
- ۳- صحیح واژه هایی را که غلط املائی دارند بنویسید: (۰/۵ نمره - متوسط)
خالگیری چالاک - مظهر اهریمنی - الحاح و اصرار - لایق و فایق - حلال ماه - محضر ضحاک - استعداد مجرد - منش خبیث
- ۴- نقش «م» را در هر کدام از موارد زیر بنویسید: (۰/۵ نمره - سخت)
الف) یکی بی زیان مرد آهنگرم ب) ز شاه آتش آید همی بر سرم
- ۵- در بیت «همان جوشن و ترگ و برگستوان/ همان نیزه و تیر و گرز گران» واژه های متروک را مشخص کنید: (۰/۷۵ نمره - ساده)
- ۶- نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید: (۰/۷۵ نمره - متوسط)
نهان گشت آیین فرزنانگان/ پراگنده شد نام دیوانگان
ز بیم سپهبد همه راستان/ بر آن کار گشتند همداستان
- ۷- معادل معنایی واژه های زیر را از درس بنویسید: (انمره - ساده)
استشهادنامه () - ناگهان () - اسب تندرو () - پتک ()
- ۸- واژگان مشخص شده مشمول کدام یک از وضعیت های چهارگانه در گذر زمان شده اند؟ (انمره - سخت)
الف) ز هر کشوری مهتران را بخواست/ که در پادشاهی کند پشت راست
ب) بدو گفت مهتر به روی دژم/ که برگوی تا از که دیدی ستم
پ) چو برخواند کاوه همه محضرش/ سبک سوی پیران آن کشورش
ت) خروشید کای پایمردان دیو/ بریده دل از ترس گیهان خدیو

قلمرو ادبی:

۱- در بیت « تو یک ساعت چو افریدون به میدان باش تا زآن پس / به هر جانب که روی آری درفش کاویان بینی» چه آرایه ای در قسمت مشخص شده دیده می شود؟ (۲۵/۰ - نمره - ساده)

۲- «درفش کاویان» نماد چیست؟ (۲۵/۰ - نمره - متوسط)

۳- بیت «بپوید کاین مهتر آهرمن است / جهان آفرین را به دل دشمن است» دعوتی است به بر ضد (۵/۰ - نمره - ساده)

۴- ردیف و قافیه را در بیت «مرا در نهانی یکی دشمن است / که بر بخردان این سخن روشن است» مشخص کنید. (۵/۰ - نمره - متوسط)

۵- مجاز را در هر کدام از ابیات زیر مشخص کنید: (۷۵/۰ - نمره - متوسط)

الف) چو کاوه برون شد ز درگاه شاه / بر او انجمن گشت بازارگاه

ب) همی برخوشید و فریاد خواند / جهان را سراسر سوی داد خواند

پ) از آن چرم کآهنگران پشت پای / بپوشند هنگام زخم درای

۶- واژه های مشخص شده در دو بیت زیر چه آرایه مشترکی دارند؟ مفهوم هر یک را بنویسید: (۷۵/۰ - نمره - متوسط)

الف) بر آن محضر اژدها ناگزیر / گواهی نوشتند برنا و پیر

ب) یکی بی زیان مرد آهنگرم / ز شاه آتش آید همی بر سرم

۷- در هر کدام از ابیات زیر قسمتهای مشخص شده کدام رکن تشبیه هستند؟ (۱ - نمره - متوسط)

الف) ز بالا چو پی بر زمین برنهاد / بیامد فریدون به کردار باد

ب) برآمد بر این روزگار دراز / کشید اژدها فش به تنگی فراز

۸- با توجه به بیتهای زیر مفهوم کنایه ها را بنویسید: (۱ - نمره - مشکل)

ز هر کشوری مهتران را بخواست / که در پادشاهی کند پشت راست

بدو باز دادند فرزند او / به خوبی بجستند پیوند او

الف) پشت راست کردن: ب) پیوند کسی را جستن:

قلمرو فکری:

۱- در بیت «بپوید کاین مهتر آهرمن است / جهان آفرین را به دل دشمن است» مصراع دوم بیانگر کدام ویژگی ضحاک است؟ (۲۵/۰ - نمره - ساده)

بانک سوالات فارسی ۲ پایه یازدهم - گروه زبان و ادبیات فارسی استان آذربایجان شرقی ۱۳۹۶-۱۳۹۷

- ۲- با توجه به بیت «از آن پس چنین گفت با موبدان/ که ای پره‌نر باگهر بخردان» موبدان چه کسانی هستند؟ (۲۵/۰ نمره - ساده)
- ۳- با توجه به بیت «همی رفت منزل به منزل چو باد/ سری پر ز کینه دلی پر ز داد» انگیزه فریدون در قیام علیه ضحاک چه بوده است؟ (۵/۰ نمره - متوسط)
- ۴- در بیت «چیست؟» (۵/۰ نمره - متوسط)
- ۵- در بیت های «بیامد به درگاه سالار نو/ بدیدندش آنجا و برخاست غو» و «خروشید کای پایمردان دیو/ بریده دل از ترس گیهان خدیو» منظور از «دیو» و «گیهان خدیو» و «سالار نو» چیست؟ (۷۵/۰ نمره - متوسط)
- ۶- به پرسش های زیر پاسخ دهید: (۷۵/۰ نمره - متوسط)
- الف) با توجه به عبارت «علم در همه بایی لایق است و عالم در آن باب بر همه فایق؛ استعداد مجرد، جز حسرت روزگار نیست.» استعداد با همراهی چه چیزی موجب موفقیت می شود؟
- ب) بیت «با جوانان چو دست بگشادی/ پای گردون پیر بربستی» در وصف چه چیزی است؟
- پ) با توجه به بیت «زور داری چون نداری علم کار/ لاف آن نتوان به آسانی زدن» قدرت مهم تر است یا آگاهی؟
- ۷- مفهوم عبارت های زیر را بنویسید: (۱ نمره - متوسط)
- الف) بریده دل از ترس گیهان خدیو
- ب) جز تخم نیکی سپهبد نکشت
- پ) که در پادشاهی کند پشت راست
- ت) کشید از دهافش به تنگی فراز
- ۸- منظور از واژه های مشخص شده را بنویسید: (۱ نمره - متوسط)
- الف) ز بیم سپهبد همه راستان/ بر آن کار گشتند همداستان
- ب) ستم دیده را پیش او خواندند/ بر نامدارانش بنشانند
- پ) بپویدد کاین مهتر آهرمن است/ جهان آفرین را به دل دشمن است
- ت) همه سوی دوزخ نهادید روی/ سپردید دل ها به گفتار اوی

سؤالات چهارگزینه ای درس دوازدهم

قلمرو زبانی:

۱- نقش ضمیر «ش» در کدام گزینه متفاوت است؟

الف) چو برخواند کاوه همه محضرش* (ب) بر نامدارانش بنشانند

ج) بدیدندش آن جا و برخاست غو (د) به کوه دماوند کردش به بند

۲- در بیت «سپهد به گفتار او بنگرید/ شگفت آمدش کان سخن ها شنید» زمان افعال به ترتیب در کدام گزینه به طور صحیح آمده است؟

الف) ماضی ساده، دیگری - ماضی ساده، دیگری - ماضی ساده، دیگری*

ب) امر، شنونده - اسنادی، دیگری - ماضی استمراری، دیگری

ج) مضارع التزامی، شنونده - ماضی ساده، دیگری - ماضی استمراری، دیگری

د) مضارع التزامی، شنونده - اسنادی، دیگری - ماضی استمراری، دیگری

۳- «را» در کدام گزینه می تواند هم حرف اضافه باشد و هم فک اضافه؟

الف) چنان بد که ضحاک را روز و شب/ به نام فریدون گشادی دو لب

ب) که گر هفت کشور به شاهی تو راست/ چرا رنج و سختی همه بهر ماست

ج) بیوید کاین مهتر آهرمن است/ جهان آفرین را به دل دشمن است*

د) ز هر کشوری مهتران را بخواست/ که در پادشاهی کند پشت راست

۴- در کدام گزینه ویژگی سبکی «دو حرف اضافه برای یک متمم» دیده نمی شود؟

الف) که باشد بر آن محضر اندر گوا (ب) نباشم بدین محضر اندر گوا

ج) که گر هفت کشور به شاهی تو راست* (د) ز بالا چو پی بر زمین بر نهاد

۵- معنی واژه «اگر» در کدام گزینه مطابق معنی آن در بیت زیر نیست؟

«تو شاهی و گر ازدهاپیکری/ بیاید بدین داستان داوری»

الف) از آن دو برون نیستش سرنوشت/ اگر دوزخ جاودان یا بهشت

ب) همه جان به یک ره به کف برنهمیم/ اگر کام یابیم اگر سر دهیم

ج) بباشید تا من بدین رزمگاه/ اگر سر دهم گر ستانم کلاه

د) اگر یار باشد جهان آفرین/ به خون پدر جویم از کوه کین*

قلمرو ادبی:

۱- آرایه نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

الف) همان گه یکایک ز درگاه شاه/ برآمد خروشیدن دادخواه (واج آرایه)

ب) سپهبد به گفتار او بنگرید/ شگفت آمدش کان سخن ها شنید (حس آمیزی)

ج) کسی کاو هوای فریدون کند/ دل از بند ضحاک بیرون کند (تضاد)

د) از آن پس چنین گفت با موبدان/ که ای پرهنر باگهر بخردان (استعاره)*

۲- در کدام گزینه تضاد بیشتری به کار رفته است؟

الف) هنر خوار شد، جادویی ارجمند/ نهان راستی، آشکارا گزند*

ب) به سال اندکی و به دانش بزرگ/ گوی، بدنزادی، دلیر و سترگ

ج) کسی کاو هوای فریدون کند/ دل از بند ضحاک بیرون کند

د) به شهر اندرون هر که برنا بدند/ چو پیران که در شهر دانا بدند

۳- در کدام گزینه جناس وجود ندارد؟

الف) بدو گفت مهتر به روی دژم/ که برگوی تا از که دیدی ستم

ب) خروشید و برجست لرزان ز جای/ بدرید و بسپرد محضر به پای

ج) همان کاوه آن بر سر نیزه کرد/ همان گه ز بازار برخاست گرد

د) خروشان همی رفت نیزه به دست/ که ای نامداران یزدان پرست*

۴- در همه ابیات به استثنای بیت... آرایه کنایه به کار رفته است.

الف) زبان تیز بگشاد دستان سام/ لبی پر ز خنده دلی شادکام

ب) بیامد کمر بسته گیو دلیر/ یکی بارکش بادپایی به زیر

ج) سر و تن بشویم با پا و دست/ چنان چون بود مرد یزدان پرست*

د) بسی کشته شد لشکر از هر دو سوی/ سپه یک ز دیگر نه برگاشت روی

۵- آرایهٔ مقابل کدام عبارت نادرست است؟

الف) مار بر دوش ضحاک می روید. (استعاره)

ب) ابلیس خود را به صورت پزشکی در می آورد. (تشبیه)

ج) خورش های حیوانی به او می خوراند. (کنایه)*

د) درفشی که پشتیبان آن بازوی مردم رنج کشیده بود. (مجاز)

قلمرو فکری:

۱- زمینهٔ ملی حماسه در کدام بیت دیده می شود؟

الف) یکی محضر اکنون ببايد نوشت/ که جز تخم نیکی سپهد نکشت

ب) خروشید و زد دست بر سر ز شاه/ که شاهان منم کاوهٔ دادخواه

ج) همان کاوه آن بر سر نیزه کرد/ همان گه ز بازار برخاست گرد

د) کسی کاو هوای فریدون کند/ دل از بند ضحاک بیرون کند

۲- بیت «چو ضحاک شد بر جهان شهریار/ بر او سالیان انجمن شد هزار» بیانگر کدام زمینهٔ حماسی است؟

الف) قهرمانی ب) شگفت آوری* ج) ملی د) داستانی

۳- در بیت «خروشید و زد دست بر سر ز شاه/ که شاهان منم کاوهٔ دادخواه» به کدام خصوصیت کاوه اشاره نشده است؟

الف) خشم از ظلم ب) ترس از ظلم* ج) شجاعت مقابل ستمگر د) اعتراض به ستمگر

۴- از بیت «هنر خوار شد جادویی ارجمند/ نهان راستی آشکارا گزند» کدام مفهوم دریافت نمی شود؟

الف) بی توجهی به دانشمندان و هنروران ب) چیرگی نادانی و خرافات بر افکار صحیح

ج) علنی شدن اعمال کج و نراست د) رواج فساد در اثر جادوگری و درویشی*

۵- «بدو گفت مهتر به روی دژم/ که برگوی تا از که دیدی ستم» یعنی ضحاک:

الف) با اندوه فراوان دربارهٔ ظلمی که در حق وی روا داشته بودند، گفت و گو کرد.

ب) با خوشحالی و اظهار شادمانی از کاوه بازجویی کرد.